

Åtgärder behövs för att säkra svensk byggforskning

Det finns ett stort behov av att samordna och utveckla forskningen om byggnader. E2B2 har därför varit med och finansierat en nationell forskarskola med forskare från Chalmers, Kungliga Tekniska Högskolan, Lunds tekniska högskola och Luleå tekniska universitet. Att genomföra forskarskolan visade sig dock vara svårare än förväntat.

Forskarskolan

Att starta en forskarskola kom som ett initiativ för att bättre samordna olika forskningsprojekt inom byggnadsrelaterad forskning. Behovet blev tydligt vid en undersökning som Energimyndigheten gjorde. Att genomföra forskarskolan i gemensam regi mellan berörda universitet sågs som en lösning med flera fördelar. Målet var att forskarskolan skulle leda till ett väsentligt utökat samarbete mellan lärare och doktorander kring forskning och innovation för energieffektivt byggande och boende, bland annat genom årliga gemensamma doktorandseminarier och doktorandkurser. Genom bättre samordning av forskningsprojekt skulle det på

sikt leda till bättre vetenskapliga artiklar, avhandlingar och populärvetenskapliga artiklar. Forskarskolan skulle även identifiera nya forskningsprojekt som kompletterar pågående forskningsprojekt. Ett långsiktigt mål var också att upprätthålla kompetensen inom byggnadsrelaterad forskning på svenska högskolor.

Forskarskolan var tänkt att bygga på erfarenheterna från Forskarskolan Byggkonstruktion, som är en forskarskola inom Sveriges Bygguniversitet (SBU).

Flera orsaker till svårigheter

Att genomföra forskarskolan visade sig dock i praktiken vara svårare än planerat. Orsakerna är flera, framförallt att handledarna hade ont om tid för att samverka, det fanns få doktorander inom ämnet på KTH samt att det fanns många olika forskningsprojekt med få gemensamma nämnare och olika tidplaner. Det senare visar på den brist i samordning som forskarskolan skulle förbättra, men det blev samtidigt

Viktiga resultat

- För att öka kvaliteten inom byggrelaterad forskning på svenska högskolor behövs en ökad samordning. Målet var att en forskarskola som drivs av fyra universitet skulle kunna bidra till detta, men det har varit svårt att genomföra i praktiken.
- Om det inte sker en större samordning mellan högskolorna kan det leda till bristande kompetens inom olika områden. Även kvaliteten på forskningsprojekt riskerar att försämrans.
- För att kunna ha en gemensam forskarskola behöver det finnas en dedikerad tjänst – koordinator – som har som uppdrag att leda samordning och utbyte mellan de olika högskolornas forskningsprojekt.
- För att säkerställa kompetensen inom byggnadsrelaterad forskning framöver behöver ytterligare åtgärder genomföras, bland annat behövs mer långsiktig (3-4 år) finansiering till doktorander och en bättre balans mellan forskning och innovation.

ett hinder för att öka samordningen och definiera/initiera nya forskningsprojekt. Dessutom visade det sig av olika anledningar svårt att använda SBU:s hemsida som en gemensam portal för forskarskolan.

Lärorikt projekt

Trots svårigheterna att driva en forskarskola har projektet varit lärorikt och lett till en större insikt hur forskningen planeras och drivs på de olika deltagande högskolorna. Det har samtidigt stärkt insikten att den stora andelen, förhållandevis kortsiktiga, forskningsprojekt som söks genom olika utlysningar leder till en ansträngd situation där det är svårt att upprätthålla och utveckla kompetens inom olika områden, och i vissa avseenden riskerar att försämra kvaliteten på forskningsprojekten.

Fullständig rapport

Kontakta Energimyndigheten om du vill läsa den fullständiga rapporten.

Rapportens författare

Jan-Olof Dalenbäck (projektledare)

Utförare

Chalmers Tekniska Högskola

Samfinansiärer

Chalmers Styrkeområde Energi

I forskningsprogrammet E2B2 arbetar forskare och olika samhällsaktörer tillsammans för att utveckla samhällets byggande och boende och effektivisera energianvändningen. E2B2 pågår mellan åren 2013–2017 och är ett samverkansprogram mellan Energimyndigheten och IQ Samhällsbyggnad.

